

Kulttuur. os. H / 25.3.1994

M

KAARINA MAAKASTO TAMMENMÄKI

Kivikautisen haudan
lähistölle rakennetta-
van tienpohjan koekai-
vaus.

Nina Strandberg 1993

SISÄLLYS

ARKISTOTIETOJA	2
1. JOHDANTO	3
2. KAIVAUSALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	4
3. KAIVAUSTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI	4
4. KIINTEÄT RAKENTEET	4
5. LÖYDÖT	5
6. KOEKUOPPIEN KORKEUDET	5
7. TIIVISTELMÄ	5
KARTTALUETTELO	6
NEGATIIVILUETTELO	6
PERUSKARTTAOTE	7
Ote peruskartasta 1043 12 LITTOINEN	
1:20 000 Helsinki 1981	
KUVATAULU	8
Kuvat negatiiveista	
KOPIO KARTTALIITTEESTÄ JA KARTAT	9

ARKISTOTIETOJA

KAARINA MAAKASTO TAMMENMÄKI

kivikautisen haudan lähistölle rakennettavan tien pohjan koe-
kaivaus

Nina Strandberg 1993

Kunta: Kaarina (202)

Kylä: Maakasto (428)

Tila: Niittylä RN:o 1¹⁰⁷ ennen vuotta 1993

om. Tielaitos Turun tiepiiri kevästä 1993 lähtien

Kohde: Tammenmäki

Peruskarttaote: 1043 12 LITTOINEN, Helsinki 1981

Koordinaatit: x= 6702 42-54

y= 1576 81-88

z= n.30-33,5 m m.p.y.

Aikaisemmat tutkimukset: Kaiv. C.F. Meinander 1953,

inv. A.-L. Hirviluoto 1954

Aikaisemmat löydöt: 13112:1-4, 13576

Kertomukseen liittyvät löydöt: 27806:1-25

Kertomukseen liittyvät negatiivit: 92694-92699

Luettelot kertomukseen liittyvistä kartoista ja negatiiveista ovat kertomuksen lopussa sivulla 6. Lisäksi kertomukseen liittyy 2 kuvataulua, joissa on peruskarttaote ja kopiot osasta negatiiveja.

Kertomuksen lopussa on kuusi kertomukseen liittyvää karttaa ja yksi karttakopio.

1. JOHDANTO

C. F. Meinander tutki 1953 Kaarinan Nummenniityn Tammenmäki nimisessä paikassa varman nuorakeraamisen haudan. A.-L. Hirviluoto mainitsee haudan 1954 inventointikertomuksessaan myös varmana hautana (inv. kert. ark. os. top.ark.).

Koekaivaus haudan läheisyydessä tuli ajankohtaiseksi 1993 kun Turku-Helsinki moottoritien takia alettiin rakentaa Nummenniityntien suuntaista tietä, Y 204, moottoritien ylittävää siltaa varten. Koekaivaus suoritettiin Tielaitos Turun tiepiirin haltuunottamalla tielinjalla n. 30 m:n korkeuksilla haudasta itään. Tien tullee kuitenkin rakentamaan Kaarinan kaupunki (kartta 1, s. 9).

Tielaitos Turun tiepiiri vastasi kaivauksen ja niistä aiheutuvien jälkitöiden kustannuksista. Rahaa oli käytettävissä 82 000 mk.

Tutkimukset suoritettiin 5-16.7.1993. Kaivauksenjohtajana toimi allekirjoittanut, piirtäjänä Sari Pekkala, tutkimusavustajana Katja Glasberg. Kaivajina olivat Lena Järvinen, Sari Leh-to, Jyrki Palo ja Ulla Rajala.

Helsingissä 21.3.1994

Nina Stenlund

2. KAIVAUSALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Koekaivettava alue sijaitsi Kaarinassa Nummenniityntieltä n. 140-220 m itään Lakarintien risteyksen jälkeen pohjoiseen mentäessä harjanteen päältä mitattuna. Koekuopat sijaitsivat Pappisten talosta (pohjoisimmat) n. 120 m. koilliseen ja (eteläisimmät) 170 itään (kartta 1, s. 9).

Tutkittava alue nousi etelästä n. 27 metristä lähes 34 metriin harjanteen päälle ja laski taas pohjoisessa 31 metriin pellolle. Maaperä vaihteli alueella savipellon, avokallion, suon ja soraharjun välillä.

Kasvillisuus vaihteli suokasvillisuuden, kuivan kankaan, rehevän tammimetsän ja jäkälää kasvaneen avokallion välillä. Koekuoppien sijoitettiin tässä maastossa tielinjalle ja haltuunotetulle alueelle niihin paikkoihin mihin voitiin.

3. KAIVAUSTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI

Tammenmäkeen ei luotu varsinaista koordinaatistoa vaan käytettiin hyväksi haltuunotetun alueen rajoiksi hakattua paalutusta. Löydölliset koekuopat on numeroitu 1-10 ja löydöttömät 11-12. Numerointi on tapahtunut kaivausjärjestyksessä. Kaivaminen aloitettiin pohjoisesta paalun Y 204/520 luota koekuopasta 1 ja edettiin etelään paaluun 620 koekuoppaan 12 asti. Kuopat olivat pääsääntöisesti itä-länsi ja pohjois-etelä suuntaisia.

Kuopat avattiin lapioidilla ja sen jälkeen kaivettiin lastoilla niissä kuopissa joissa oli paljon suuria kiviä ja lapioin niissä ruuduissa, joissa savi tuli vastaan heti turpeen alta. Osa kuopista piirrettiin, sekä tasot että poikkileikkaus. Kaikki kuopat vaaittiin pinnalta ja pohjalta. Kaivauskerroksen paksuus oli lastoilla kaivettaessa 10 cm ja lapioidilla kaivettaessa lapiopisto.

Kiintopisteenä käytettiin valtakunnallista kiintopistettä (peruskarttaote) jonka korkeus oli 35,75 m m.p.y. Tämä kiintopiste siirrettiin väliaikaisesti kiintopisteisiin kuoppien lähelle. Vaaitseminen tehtiin suoraan absoluuttiseksi korkeudeksi.

Kaivetun alueen kokonaispinta-ala oli 24 m².

Tutkimusalueesta piirrettiin yleiskartta 1:1000 (kartta 1), koekuopasta 1 tasokartat kolmena osana 1:10 (kartat 2-4) ja koekuoppien 5 ja 7 poikkileikkaukset 1:10 (kartat 5-6).

4. KIINTEÄT RAKENTEET

Koekuopassa 1 (Y 204/520) tasossa 1 tuli esille punaisista hiekkakivilaaoista tehty rakennelma, kooltaan 44 x 35 cm. Laakakivet oli asetettu nojaamaan toisiinsa (kartta 2, s. 10; kuva 2/s. 8). Tasossa 2 laa'at tulivat selvemmin esille ja niiden alla oli pienehköjä kiviä (kartta 3, s. 11; kuva 3, s. 8). Pienemmät hiekkakivi laa'at jatkuivat hieman koekuopan pohjoisprofiiliin joista ne kaivettiin pois. Seuraavassa tasossa laa'at loppuivat eivätkä jatkuneet profiilissakaan.

5. LÖYDÖT

Löydöllisiä koekuoppia oli kymmenen. Niistä löytyi seuraavaa aineistoa:

Metalliaineisto:

- hevosenkengännaula, mahd. resentti 5 g

Kvartsi aineisto:

- iskoksia 21 kpl 23 g
 - retusoituja iskoksia 3 kpl 4 g
 - ydin 1 kpl 9 g

Kivilaji aineisto:

- esine ? 1 kpl 158 g
 - hiomalaaka 1 kpl 1925 g
 - hiomakiviä 2 kpl 420 g
 - hioimen kappale 1 kpl 130 g
 - kivilajiesineen teelmän kappale 1 kpl 26 g
 - kivilaji-iskos jossa hiontaa 1 kpl 53 g
 - kivilaji-iskoksia 4 kpl 15,5 g

Saviastianpaloja tai muuta savimateriaalia ei löytynyt ollenkaan. Palanut luu samoinkuin selvät kiviesineet puuttuivat myös täysin.

6. KOEKUOPPIEN KORKEUDET

1. $\frac{33.73}{33.45}$	7. $\frac{32.83}{32.43}$
2. $\frac{32.82}{32.48}$	8. $\frac{30.09}{29.50}$
3. $\frac{32.77}{32.37}$	9. $\frac{31.09}{30.67}$
4. $\frac{33.03}{32.56}$	10. $\frac{30.19}{29.85}$
5. $\frac{31.46}{31.16}$	11. $\frac{31.70}{31.34}$
6. $\frac{32.54}{32.12}$	12. $\frac{29.85}{29.74}$

6. TIIVISTELMÄ

1993 Tammenmäessä koekaivettiin nuorakeraamisen ajan haudan läheisyydessä 12 koekuoppaa rakennettavan tien ja tienrakennuksen takia haltuunotetulla alueella. Korkeinnalla sijainneista, koekuoppa 1, löytyi kaivauksen ainoa kiinteä rakenne, pieni laakakivi latomus. Löydät olivat osin epäselviä, kvartsi iskoksia ja hiottuja kiviesineitä. Luultavimmin resentti hevosenkengän naula oli selvin löydös.

KARTTALUETTELO

Kartta no

1. Yleiskartta. 1:1000. A 3.
2. Tasokartta. Koekuoppa 1. Taso 1. 1:10. A 4.
3. Tasokartta. Koekuoppa 1. Taso 2. 1:10. A 4.
4. Tasokartta. Koekuoppa 1. Taso 3. 1:10. A 4.
5. Poikkileikkauskartta. Koekuoppa 5. 1:10. A 4.
6. Poikkileikkauskartta. Koekuoppa 7. 1:10. A 4.

NEGATIIVILUETTELO

f		kuva/sivu
92694	Yleiskuva Tammenmäestä. Etelästä	
92695	Sama	1/10
92696	Sama	
92697	Laakakivet koekuopassa 1, taso 1. Kaakosta.	2/11
92698	Laakakivet koekuopassa 1, taso 2. Lännestä.	
92699	Sama	3/12

KAARINA TAMMENMÄKI

Peruskartta 1043 12 LITTOINEN 1:20 000. Helsinki 1981.

6703 —

6702 —

6701 —

KOORDINAATIT:
 X = 6702 42-54
 Y = 1576 81-88
 Z = 30-33.5 m m.p.y.

Tutkimusalue

NINA STRANDBERG 1993

KAARINA TAMMENMÄKI

K1
 § 92695
 yleiskuva
 Tammenmäestä.
 Etelästä.

K2
 § 92699
 Saakabinet Koekuvapasta 1,
 taso 1. Kaakosta.

K3
 § 92697
 Saakabinet Koekuvapasta 1,
 taso 2. Lännessä.

KAARINA TAMMENMÄKI

Nina Strandberg 1993

YLEISKARTTA

Mk 1:1000 20m

Kp 35,75 m m.p.y.

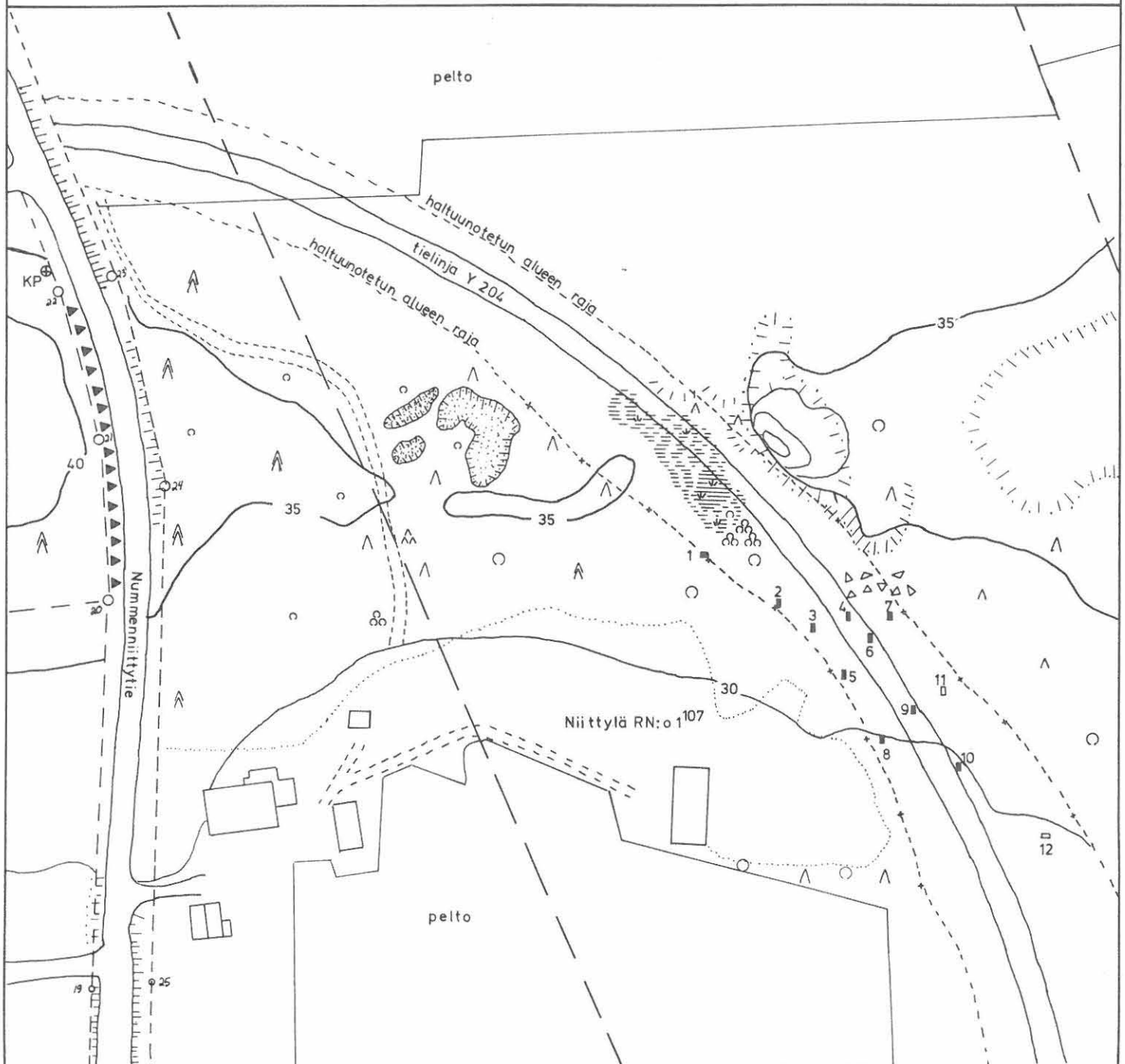
piirt. Sari Pekkala

Pohjana käytetty kaavoituksen pohja-
karttaa 1:2000 suurennettuna

	löydöllinen koekuoppa
	löydötön koekuoppa
	mäntymetsä
	kuusimetsä
	lehtimetsä
	pensaikkotai vesaiikko
	kivikko
	avokallio
	jyrkänne
	hiekanottoalue
	suo

neulapohjoinen

KAARINA TAMMENMÄKI

Nina Strandberg 1993

YKSITYISKOHTAKARTTA

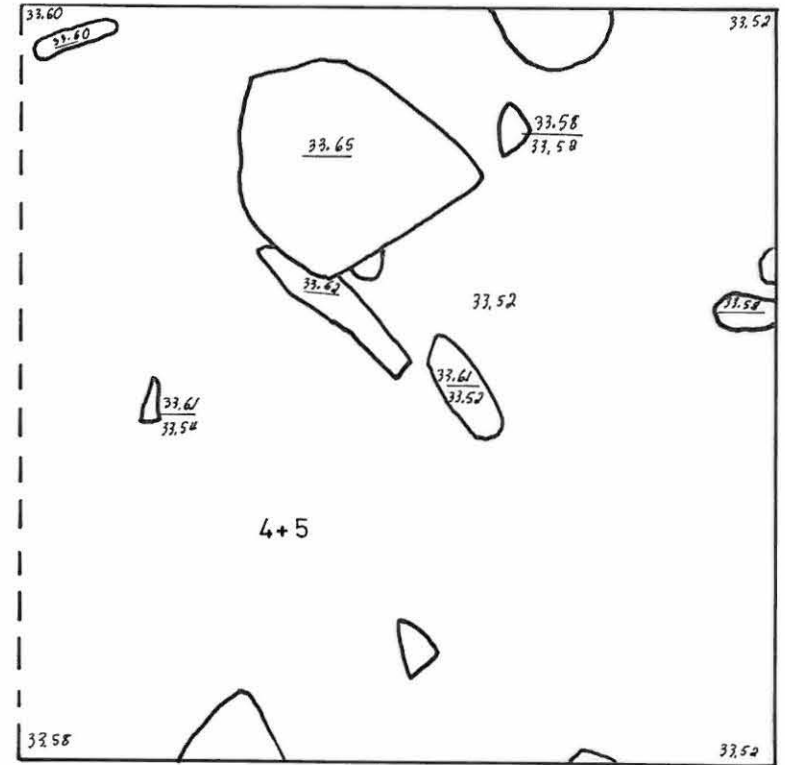
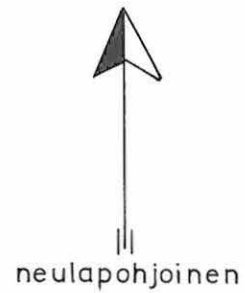
Koekuoppa 1

taso 1

Mk 1:10 0,5 m

piirt. Lena Järvinen

4	savi
5	sora
	kivi

KAARINA TAMMENMÄKI

Nina Strandberg 1993

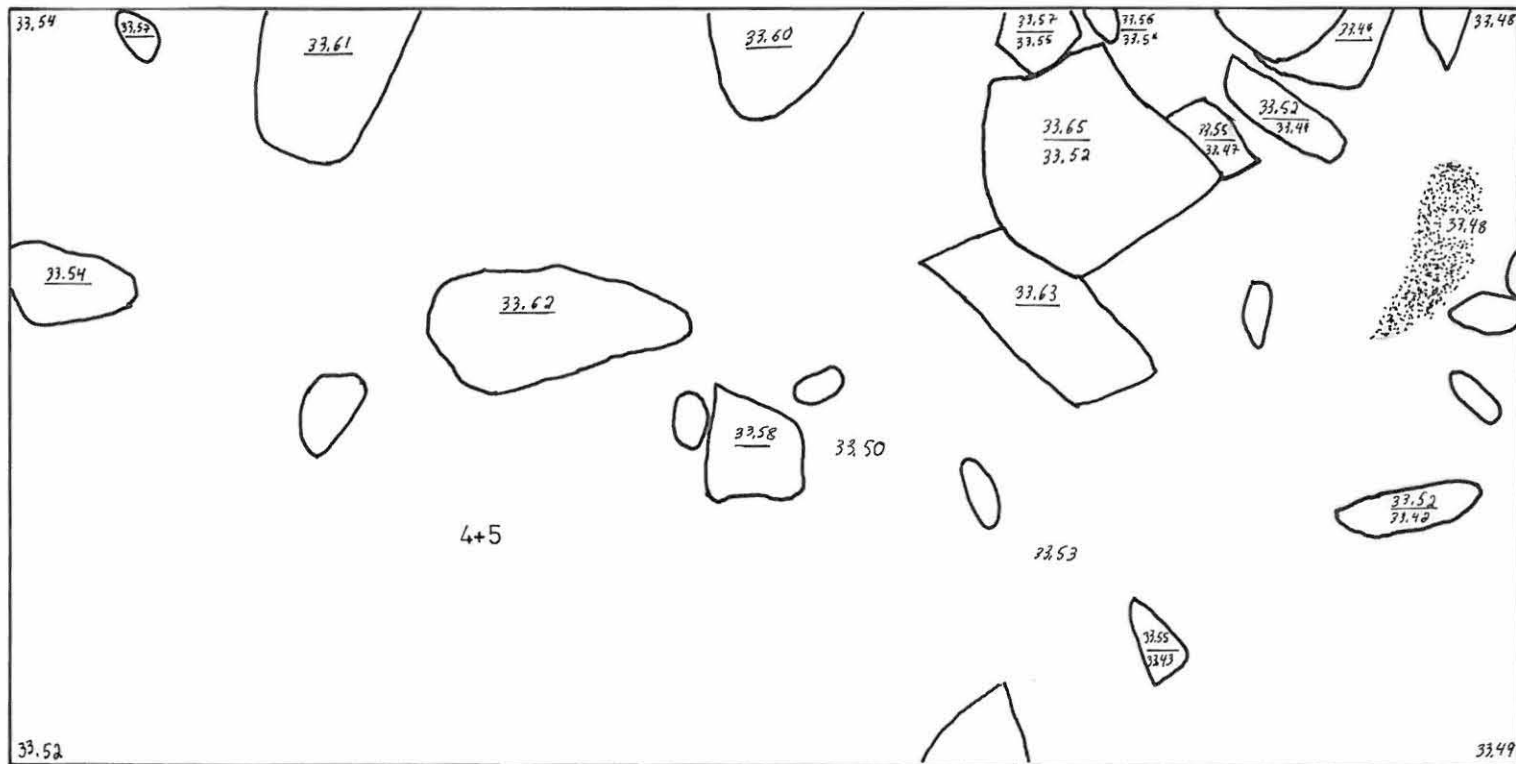
YKSITYISKOHTAKARTTA

Koekuoppa 1, taso 2

Mk 1:10 0,5 m

piirt. Lena Järvinen

4	savi
5	sora
	noki
	kivi

neulapohjoinen

KAARINA TAMMENMÄKI

Nina Strandberg 1993

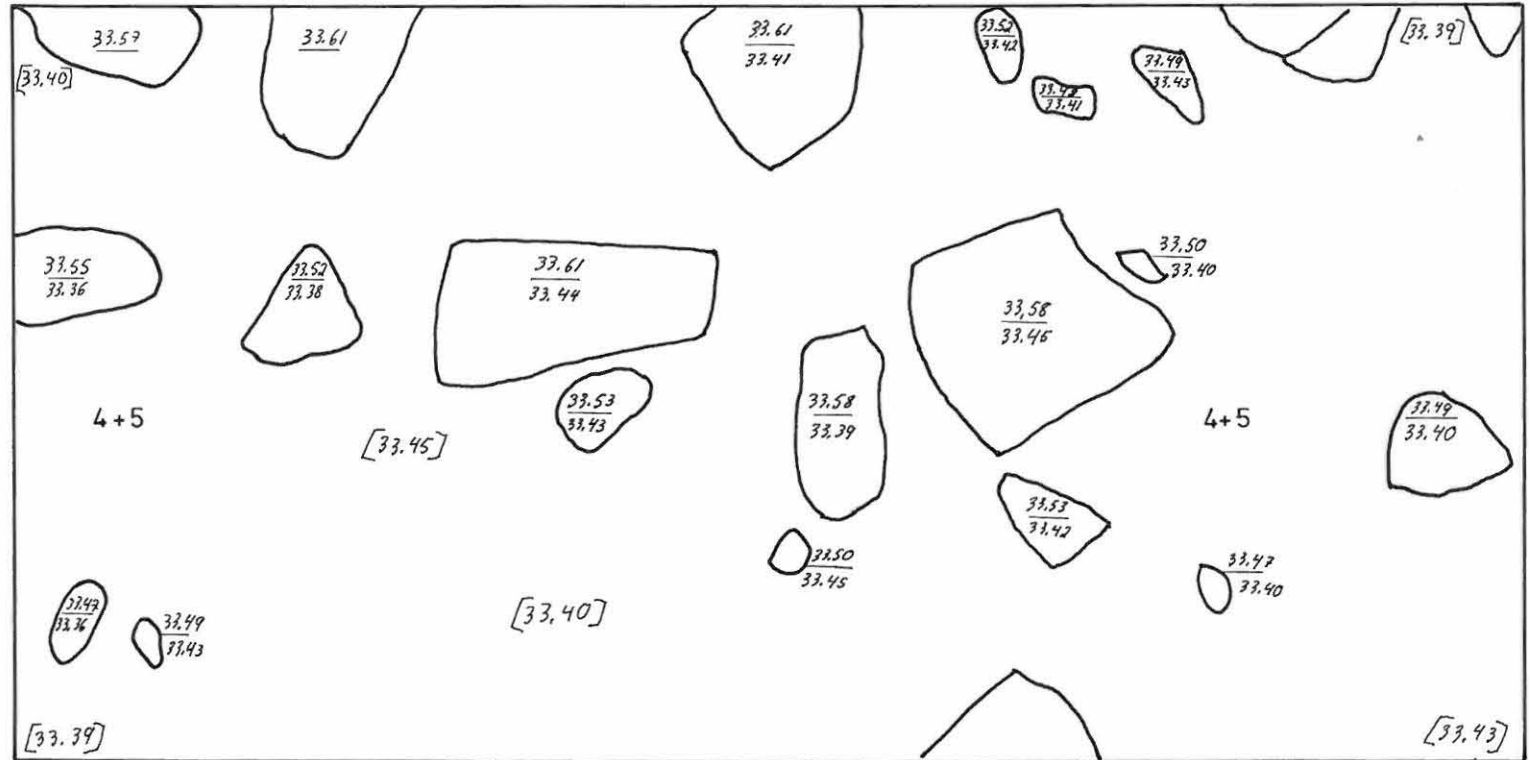
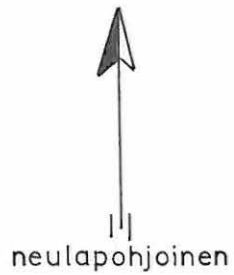
YKSITYISKOHTAKARTTA

Koekuoppa 1, taso 3

Mk 1:10, _____ 0,5m

piirt. Lena Järvinen

4	savi
5	sora
- kivi

KAARINA TAMMENMÄKI

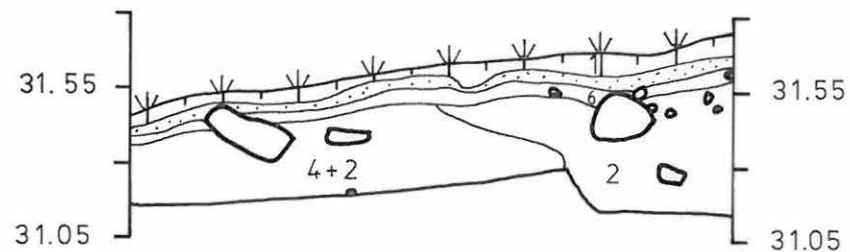
Nina Strandberg 1993

Länsiprofiili idästä nähtynä

Koekuoppa 5

Mk 1:25 1m

piirt. Jyrki Palo

1	humus
2	hiekkä
4	savi
6	rikastumiskerros
	huhoutunut hiekkä
	kivi

KAARINA TAMMENMÄKI

Nina Strandberg 1993

Itäprofiili länneestä nähtynä

Koekuoppa 7

Mk 1:25 1m

piirt. Jyrki Palo

1	humus
2	hiekkä
3	hiesu
4	savi
6	rikastumiskerros
	huuhtoutunut hiekkä
	kivi

